

ԼՐԱՐԱՆ. ՀԱՄԱՐ 23. 1854. ՓԵՏԱԿԱՆ 17

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

(Ընդունալու էին և վերջ)

Բնութեան մէջ ամեն մէկ իրը՝ կեանք ունի, անորում է, այսինքն՝ ներդրումով։ Թէ խելոյկէ՛ս կամիս խմանայ, մեռած, կամ՝ ներդրումով չունեցող, չ'իյայ ո՛չ։ Ինչ, և ոչ ինչ էլ լինելու չէ կուրդ։ Ըսել բնութեան կեանքը, այսինքն՝ ներդրումովն զօրութիւնը՝ ամեն տեղ միօրինակ չէ, ամեն տեղ չի փթթիր հաւասար չափով։ Հաւասար աստիճանով, և մէկ կերպով։ Եւ այս զմեռածն աստիճանները, որով բնութեան կեանքը փթթում է լրացել անկողնումն զմեռածն սկսեցու մէջ, ասիւմեն բնութեան արդարեւնէն կամ լուսնուարարեւնէն։

Ըսել անկողնումները՝ որ թէպէտ բնութեան բերք են, բայց իւրեանց մէջ չեն ընդունիր օտար նիւթ, նոյնով մեռնող չեն անելը, նոյն՝ իրանց մորթին իրանց դոյրացութիւն չեն դարձնիր, կ'անփն հանգիստն լուսնուարարեւնէն։ Ըստ անկողնումները չունին հարձակում, չունին զհոյսարմէն այսինքն չունին պնդիսի բնական միջոցներ, որ նոյն օգնութեամբ՝ և իւրեանց ներքին զօրութեամբ՝ կարողանան իւրեանց պահպանելու համար դործ ամել այլ նիւթեր, և իւրեանց ներքին դործանելութիւնը արտաքին ցոյց տալ։ Ըստ համար՝ այն ամեն դոյրացած իրերը, որ այս թագաւորութեան մասն են, կուտին անհրաժեշտ, անհրաժեշտ։ Բայց ո՛չ ուսումէ, ո՛չ խմում է,

որովհետեւ որոշի շուտ շուտ և ուղիւ կ'իջնի այժօրոյ նորոգութիւնը, այնքան որեւէ կ'ապրայի հաստ առաքելոցի տարաւորութիւնը:

Այս որոշումաւ, ամեն կ'իջնանեաց, մինչև սոցալեաներու ևս, այս դործարարը հատուածով և քիթի խաղաղաներու մը: Այս անհատար հաւ հաստ առաքելոցի երբոր դիպչում է ներառելու, ներառելու միջնորդութեամբ ուղիղին մէջ շնորհման է տալիս: Այս այս որոշումաւ տառիկ հոտերը շատ անգամ գլխոյն փոս ևն տալիս, ցաւ են յառաջանում, և երբեմն ևս սիրտը թաւայնում են կամ թախանում են:

Չորրորդ՝ լսելիք: Ասելը՝ ճշման տարուորութիւնը աստու ընդունելի է:

Չորրորդ ման է դալիս օրի մը տիպի նման շարժելով: Չորրորդ ճշման հասնում է, դիպչում ևս անորի տարաքի մասնին, ճշման միտ հաւ միտանքի ծակը, սոց է կենում խաղաղանին, գլխոյն է թմբուկի մարչին, նորա մէջը զօրանում է, առաքելանմէ, այսինքն աւելի ճշման է հասնում օրնութեամբ թմբուկի ուղիղներու, որ թմբուկի մէջ այս բանի համար պատրաստութիւն են, և այս տեղին ներառելու միջոց անց է կենում հասնում է աղեղին:

Հինգերորդ՝ Տեսնելի: Տեսնելի կամ տեսութիւնը մէկ օրնորի օր կարողութիւն է, որ նորա միջնորդութեամբ կենդանին ընդունում է լուսոյ տարաւորութիւնը, և լուսոյ ճառագայթներու օրնութեամբ կարողանում է ճանաչել ամեն մէկ առաքելաներու յառաքել, հիշելիւն և պատշաճ Տեսնելի դործարարը աշուն է: Այս կամ օրնոր կողմից է երեք մասնից. ապրտապաշի, բարրակ մարչի և տեսանի: Ապրտապաշի կողմից անթափանցիկ մարչի է: Բարրակ մարչի՝ օրնորնաւն շրջան է: Տեսնելի տեսնելու ծակն է: Այս անի դիպչումն բարրակ ևս, և նորա շրջա կողմի փաթեթած են մէկ քանի տակ մարչի որոյ տառքին կոչ ոյն և գլխաւորութեամբ անթափանցիկ խաւար մարչի, որ վերջանում է աղիկի կողմին աղիկի երեւելի կրտսն, եղծիքային թափանցիկ մարչով:

Այս եղծիքային անթափանցիկ կամ սպիտակաքի մարչի ներքին կողմը պատած է սև խաւայնով, կամ ջանցառաւակ նիւթով: Այս առաւ կողմնին աղեղին գէպի աշրքը դալիս է ներքո: Այս ներքո դը թափանցում է, այս խորն անց է կենում հղծիքային անթափանցիկ և ջանցառաւակ մարչի, և բաժանվում է բարակ անթափանցիկ թիւրու նման, և նոյա ջրանցօրն առաքելոցի փաթեթում: Այս ամեն կողմնին: Այն տեղում, ուր որ վերջանում է անթափանցիկ և սխաւ

է թափանցիկ եղծերացն մաշկը, աչքի Քչաւմը, կոյ այն մաշկը որ
աւելում է աղեղնածն կամ բարդակ մաշկը: Այս աղեղնածն մաշկի
կեղծութեամբ, միջակէտումը կոյ փոքրիկ ծակ որ աւելում է սեռա-
բան Չափի ետեւէն այն աղեղնածն բարդակ մաշկումը կոյ բիւրեղ
կամ աղակիս: Այս աղակիսի միջնորդութեամբ կ'իմրեցանաւ ամեն ա-
ռարկաները, որն որ աչքին կ'երեւին խորը աչքը լինէ է մէկ թափան-
ցիկ աղակիսի նման ջրով: Այս աղեղնածն մաշկի ծակէն ներս կը
մտնի բոյսը, և առարկայի ձեռք հետ կամ դաշտաւորի հետ միտնի,
կ'ընկնի սե ջանդատեալ մաշկի վրայ, նորա միջնորդութեամբ կ'ընկ-
նի նեւորդին, և կ'առաւմառէ յնցումն: Այս յնցումը կ'համարի ուղե-
ղին, որոյ մէջը կ'ապարարիս առարկայի դաշտաւորը:

Այս գոյարարներու կամ դարձարարներու ողնութեամբ կ'են-
դանին կարող է հազարդակցութիւն. ունենալ բախանդակ բնութեան
հետ: Այս գոյարարները որովհետեւ դարձնալի խնամութեամբ
են կորդաւորութեամբ, այնպէս որ լինէ հարկաւորութիւն ևս միանդամն
պատահէ խիտն ողնութեան անն մէկըմկիւ: Եւ այնպէս, կամ թէ
առարկաները քանի՞ անգամ և փոխափոխին, և կ'ընդամենը առարկայ
լինէ յատկութիւն ևս ունենալ, ամեն բանի կարողանալ խնամող
պիտանաւորութիւնը յարմարայնել, այն պատճառաւ (գոյարարները)
կենդանւոյն աւելի են այն զորութիւնը, որ կարողանայ խնամել
հատկանայ թէ կ'ընեն արտաքին լինէ է պատահում. և այն կեր-
պիւ կ'ենդանին տարբար է աշխարհի մէջ՝ որպէս թէ իւր բնութե-
(աշխարհ) և բնական բնակարանումը: Այս որովհետեւ ամեն մէկ
կենդանի ունի իւր համար սեղհակամ. սահման ներդարմութեան, այն
պատճառաւ. բնութիւնը աւել է նրան մէկ դարձնալի պահանջա-
րարան զորութիւն, ծածուկ կարողութիւն, առանց դժուարութեան,
առանց տրտելու, և առանց փորձերու, խիտն խնամող, ճանաչող,
հատկանայ թէ լինէ է իւրին տրտուէտ, և լինէ փոխափոխ, մի-
րանք կարող է նորա կենդանութիւնը պահպանել, ուր կարող է
որոմեղնել, մըր կարող է կ'անըր յաղորդանել, անորմէն անել,
կամ ուր կարող է կենող օրերը զարգարել. այս աւելում է բնական
դիպրոն, կամ առեկտանէն բնական կամ երբեմն խիտ բնական.
(instruct.)

ԱՅՊԱՐԱՐՆԵ ՆԱԽԱԳԱՐԱՐՆԵ

Այս խնամողն ունենէ հարկը տողիէն աւելի է, որ բանա-

ստեղծական հոգին երբեք պակաս չէ, համարեմ թէ որդեաց որ
դից ծառանդութեամբ դառնաւ և այն հարկը, և արիւր տարի, տասնի,
սրտհեռե պարտն ժամանակից արձանագրենք՝ այժմ՝ յայտնի կան
թէ մեր ձեռքքն, և թէ այլ բանատիրաց ձեռքն, որ մեծաւ ազգա-
սիրութեամբ հոգւով վառված՝ կամենում են բոլոր քննարկել:

Բայց ո՞ր դիտել թէ որդեք տոյս նախնիքն, և ո՞ր չափնեմն այդ
բանաստեղծական հոգին յաւանտան և հետաքրքրութիւնն կրօնի և
որ բոլորն:

Կանե՛ք այժմ՝ մեր ծանանակումն երեւում է, որ դեռ արցս ըս-
նաստեղծ՝ այն երեւելի մեծամեծն Սարգիսով բանաստեղծի թո՛ղտեղեղ,
Զոհաննէս Սկրախեան Սարգիսովանց կամ Սարգիսանց, ինչ
նախնեանց բանաստեղծութեան ժառանգ լինելով, չոյց և տալիս այն հնա-
րիւն ծառայն՝ արժանաւորու բարդաշատ պատգ. որոց այժմ
փորձոյ համար՝ մէկ բանաստեղծութիւնն էլ չէ՛մ, մարդ, անտաննալ
տալարելով, թո՛ւ ազգաւ՝ ենք մեր ընթերցողաց, որ այն երիտաւար
բանաստեղծի և իւր նախնեանց աշխատութիւններն շատ և շատ պի-
տի արժանանանք սխալել:

Ա՛յնքա՛ն Սարգիս

Եղբարք ուսեք թէ և մարդու միջակն էս Լ՛իւրհաւմ,
Ի՛նչկն բնած, մէկն լորթեան, մէկն կանգնած բան կ'անի:
Լ՛առւած մարդկանքս կարգել և քանտարն անդամում,
Ի՛նչկն ծառայ, միտն տէր, մէկն պարտաւորն կ'անի:

Ի՛նչկն ծնել և կոյ ի մօրէ իշխանութեան փառքումը,
Ի՛նչ մեղ և զարդացել և անաւետան փորքումը,
Լ՛իւրիմ ի միջի բարձրութեան ժողովրդի կարգումը,
Կառարութեամբ կու բարդաւի, հարցաւ պատասխան կ'անի:

Ի՛նչկն թէ և կոյ ի միջի խղճակ տառիմանի,
Կա՛ցանիանց որ իւր սրտքն տառիմանաց նրմանի,
Իւր տառարարդ սե օրերն խոհեմնութեամբ կրանի,
Կահուանի լինի Լ՛արքին, Լ՛առւած փառարան կ'անի:

Ի՛նչկն փորձով քրտնել և փաճաւտան շահումը,
Ի՛նչկն արքն ի մեջ իննաց գառաւաւանի տհաւմը:

Մէկն օրաց սնունդիւնս իւր սիրելւոյ մահաւն.
Մէկն հանդերձ բարեկամօք իւրօն խրատածն կ'ստի.

Պայաւ օղի լու ճանաչից սյս պիտաի բաներն,
Մի պահեսնիւր քո Վարդէն քո յոյս հաւատքն, սէրն.
Իսկ գիտայիւր որ ամենը հարստեայցն՝ Տէրն,
Երբոր փութաց տե՛տաւ բազմեալ արեալ գտաւստան կ'անի.

Պարթաւէն կամ Պաշէրան.

Բայց նախառահմանութեան կամքը պատկա՛հաւ Մէկն զիւր Լէն
յար երազ տեսաւ, երազի մէջը համայնեցին՝ որ խորքն այն սեղէն
հեռանայ, և երթայ Միջերկրական ծովն միւս ափը Լէնա զարհու
րելով զորքն եղաւ, զեռնս լուսացած էր՝ որ հրամայէ ճանապարհ
դուրս գալ, և բոլոր նաւերով հեռացաւ Պարթաւէնէն ծովն ափնէն
Յոյստոյն քաղնիքը շուտով քշեցն Տոյստոյն զիւր 'ի ծով Խղձ
իւրը արաւստեայն սկսելով մտիկ էին տալիս՝ որ տեսաւ ստիւա տե
րեցիմ էին լինում՝ այն ծովափնէրը, ինչ տեղ որ անօթեայ ժամն
նաւերով քաղցր և դո՛ւրձայի կեանք էին անցուցել, բարեկամներ
էին ունեցել, և սցեմ՝ տեսնայ բարեաւ մեծ տեղաւ հեռանալիքն.
Վիդանցի տղորանքը պիտէս էր ընծ, որ երբ Վիդանց տաւ
Լուսը զարթելիւր, հալոնէր, և գարս գայր այն ակեմ դահլիճը (պո), որ
տեղ որ Թոյստոյն արեւմտե ակեմա նստած՝ իւր իշխանայ ընդունում էր,
կամ հրադարձաւ դատաւստան էր կոտորում՝ ծովը և բոլոր նաւերը
տեղէն էին լինում Լ.յ. միջոյ՝ որ Լէնաուր Պարթաւէն. քաղա
քանք հիւր էր, և Տոյստոյն նաւերը ծովն ափումը շարժւած էին,
որը քանի անգամ Վիդանց կանգնում էր պատուհանի (խալաւաւ)
մօտ, և մտածելով մտիկ էր տեսւմ ծովն, նաւերուն և Տոյստոյն
գրոշակներուն, որ քանիէն կործկը սղխասկ և ծիծառի գոյնիւնով լոյս
նստաւալ ծովն վերայ ծածանում էին Լ.յ. լուս և անտեսն մտիկ
անեցաւ ժամանակն էր միայն արել, որ իւր նոյաւէն քաղաքի պայծա
ռակեան համար, և իւր ժողովուրդն ազապոյ քաղաւորութեան
(համար, այն երկու աղբը միաւորէ.
Մ. Լուսաւը ծաղկաւ. Վիդանց ուրեքը լույսից այս տեղ տեսնում
էր՝ որ Վիդանցի սցիւսն մտնանալից մտածած խորհուրդն ունի.

Գնայ իւր իւր քանդակ, սպիմ պայծա՛մ, և ամեն

տի կատարելքը Արտուրը ոչ ոք չէր կարող միայն այն քաղաքի
արքեպիսկոպոսին, որն որ կ'ընէ տառապանքներ կեանքը, երբ որ կ'տեսնէ
նէ՛ թէ իւր հոգեւոր մասնութիւնները իւրեանց կատարմանը հասել
են։ Եւստ Ժամանակ էր, որ Ղիզմուսի պաշին հետաքննել էր պճնա
սիրութիւնը և միտքի ցոյցը. իւր գեղեցիկութիւնը միայն իւր թաղա
ւորակին պատուոյ որոյժանացնող զարդ էր։ Ինքն էր իւր քաղաքի օրէ
նադիրը։ Հրամայեց իւր նախնականութիւնը որ իւրեան իւր հարմարութեան
օրը պիտի գարգարեն, ինչպէս որ ինքնը հրամայած սենէր իւր ենթա
դիրը։ Եւստիւնները հազարէն Ղիզմուսի դուռն էին. այն մեծ
դահլիճը, ուր որ իշխանը սպասում էին. գնաց պատուհանի մօտ,
որ տեսնէ Տաղաւոյ նաւերը, տեսնէ յատկապէս այն նաւը ուր որ
Լիւնաս էր կհիտում, այն նաւը իւր արտաքին զարդերով և իւր դրո
շակներով բոցանի էր։

Իսկ ինչ եղաւ նորա սիրտը, երբ որ Տաղաւոյ նաւերէն ո՛չ մէկը
չտեսաւ։ Կարծեց՝ թէ մէկը մնաւաւորը չէ թողնում որ տեսնի. սիրաւ
աչքերը ճնեց. մարդ զրկեց ծովի ափը, զրկած մարդը յետ դարձաւ
խնայոց՝ որ նաւերը գնահատւոյր չընէր. գնացել են։ Իմացաւ
Ղիզմուսը՝ որ այն նախասահմանութեան հարձակումն էր։ Բեւտարման
կան համբերութիւնը չէր լուսաւորել աշխարհ։ Խնայողաւորակին մէկ
տնձնութիւնը շուտով հասաւ սոնութիւն։ Եւստ հարուածի տակը
տկարացաւ. հիմանոս կենդանիքը միայն Ղիզմուսի պաշին Լուս
քինութիւնը տեսնելիս յառահարութիւն, կարծեց՝ թէ այն բա
նով Լիւնասայ սրտի մէջ գտնւի կ'ընկնի, կարծեց՝ թէ իւր խորաւած
սէրը կ'փորձաւորվի։ Արդ կրակը լախում էր հողին և իւր խորհուրդ
ները, այն կրակը չէր կարելի ինկնի ծով հանդիսել։ Առաւելու
թեան մարդազոհը սիրտը քարայրեց։ Ղիզմուսը հրամայեց որ հրադարձի
մէջ մեծ խորոյն (հազա) շինեն փոքրակցութեան սնելով։ Եւստ պատ
րաստեցին, գնաց իւր բարձր ծառաներով իշխաններով այն խորոյնի
մօտ. բարեւաւ միտ ասաց ամենուն, փերեաւ փոքրակցութեան փէն։ Եւստ
բերեց իւր ապարադուցութիւնները, կարծելով թէ Լիւնասը նրան ար
համարհելի, նորա սիրտը սարի տակէ տակ, կարծելով թէ իւր սն
պատուութիւնը ամենայն կամարը խաղում են, հրամայեց որ փոքրին
կրակ տան։ Ինքը ոյտակեցաւ փայտեղաւ փայտ, և կրակի բոցը բարձր
ցաւ և ծովը սխաւ. փերմաւոր, հանեց դաշնակը (խանդակ, խանդ)
որ մօտը թարգման սենէր, այն դաշնակի սուր ծայրը դրեց սլաքին, ուս
տիկ խոցեց, աչքերը փակեցաւ, երեսին էկաւ մահաւան գեղեցիկութիւն,
մեծ ար, և կրակը եկաւ. մարմինը ողջ ողջ պրկեց։

Կարկեղանացւոց իշխանները նոյն օրը իւրեանց մէջ Հասարակապէս
տնէթիւն տահմանեցին, որ փաճառակաճուլթեան պատճառաւ պնդան
հարառացաւ, պնդան սղաճառացաւ, մինչեւ քանի հարիւր տարիէն յետ
կամենում էր բովանդակ աշխարհէ տիրել:

(Հարաւանդութիւն լիցի)

ՄԷՈՒ Ե՝ ՄԷՂՈՒ:

Սաղ է հնչել՝ զարման հոգի,
Սաղ է ծաղիկէ՝ երկրէ կոյրի.
Ե՛ր միտաւարժ՝ մանուկ մատաղ,
Ե՛ս քեզ սիրով՝ ասացի փաղ:

Թէ որքն ուսման՝ ծաղիկն քաղէ,
Ե՛ս մի՛ տար քեզ՝ ունայն խաղէ.
Չար նախանձա՛ր՝ անհետ զաղէ,
Ե՛ս վատ սիրտդ՝ խար աեղ Թաղէ:

Մեղրսանաճի՛ն չունի ո՛չ Թոյն,
Ո՛չ պեղ մարմնոյ՛ն և ո՛չ լաւ բոյն.
Հաստ Թռչուններ՝ որք ունին գոյն,
Ե՛րբ հետ չեն՝ ջսնքով խոյ նոյն:

Բայց նա հասած՝ ուշքի քաւոր,
Միշտ մտնումէ՛ ծաղիկոյ բաւոր,
Ե՛ս ծրմումէ՛ նստած վերի,
Պէս ոյս ծաղիկոյ՝ համեղ տերի:

Քեզ օրինակ՝ մեղուն լինի,
Ո՛ր միշտ մղրի՛ հաց կաւ շինի
Ինքն անբան՝ մարմնովն հեղ
Մեղրի խորխոր՝ կ'ընծայէ մեղ:

Ե՛ս ջանք ունի՛ ամեն փայլեան,
Ո՛ր է՛ կորի՛ կեանքը ունայն:

Թէպէտ մարմնով հոս է ազկոյ,
 Բոցք թուշնոցմէջ՝ անուամբ չքեց,
 Դու բանական մանուկ ես թիր,
 Եւ քեզ ունիս շնորհաց ձեր.
 Բնութ է քեզ՝ որ լինիս ճշմ.,
 Աւանն մէջը անկարգ է թոյլ:

Օտթթիւր մանուկ՝ քո աչքոյ բոց,
 Սոք միայն հանդիս եւ անքուն կայ.
 Դաւանակն՝ ձեռաց մի՛ օտար,
 Բանի օր կոյ՝ տե՛ս մշտնիկ ճար:

Դաւանակը երբ որ զնայ
 Լէ չի ձեռք զալ՝ դատար իննայ.
 Կու մեծանում՝ տես փոյ կանկու,
 Տանք զի՛ր արեւել հոգար հանկու:

Բնի գրից՝ հոտարէ իր
 Ունի մայրիկուն՝ քաց մի՛ թողնիր,
 Բնի օրեր՝ փերօն գործ դիր,
 Ունի գրիչ՝ թանայ կորմիր:

Դպիս Դատանս Բանուան Կոտեմանայ Զայտեղի:

Շնորհագորչւ Հայկ Խնկադիւ Ընդունուոյ

Դրադմովիւ օրագիրս Ա հեկտիկոս, ընթերցոյց զ Երանանիկէն
 ախտիկ անուանեալ բանաստեղծութիւնն, եւ զ ճանօթութիւնն տուեալ
 ՚ի Կալուսա Երմազանտիսն Ա արդ անեանց, որոցէս թէ զոյս երգ
 յառաջ՝ հոտարէին յօրինեալ ՚ի Զորութիւն Ա արդ տղեակ Բրամ
 դարեան, բոցց որովհետեւ բուս. եւ ՚ի Հայտնան, կարծէ՛ թէ Դաւ
 նեայ է ոյս աշխատանքութիւն:

Արբան միկթարեցաւ սիրտ իմ ՚ի տեսանել գաղտնաւոր բազմ
 երախտ Ա արժանի տի ինչ տախար ՚ի գովելի օրագրի ՚ի միկթա

անոցին աշխատութեանց ևնա առեալ 'ի որսորդիցի տնտիցեաց ընդ
իւր սիրտխնայց և սննդեաց առաջի թիւց վարդի, երդնն քաղցրութեամբ,
ա՛յ ի՛նչ ևն ար, ևնար ևնար, ի՛նչ ևնտա ըստը արտ : . . . Ս'իս
Թաղեացի ուրեմն այստ, աղգամբ սիրտ Պարսի Ս'արդանեանցի և
հերեացի ինձ 'ի ևնտն Ըբարտ Լրտղիւ յայտնել աշխարհի՛ թէ
Լշտատտեթիւն որոնք առաջեաց ըսնաւտեղծութիւնն տղեալն 'ի Բազ
մալեւոյ որաղբի, ի՛նչ Եսնմեաց, այլ սեղստիւնն աշխատատիրութիւն
ե ևնդույեաց Զ. Ս. Ըրտիւարեանտ

Բարեհաճեցիք Չերչ. Սերովեխն կատարել զոյս իմ խնդիր
 քաղցրութեամբ, Դե պատիւ անուան լ' լրամբարեանի, ո՞չ սարսքէն նա
 քարեկամ Չեր էր, և աշակերտ Բաղդեւաբաւ Հօր Չերոյ Սերովեխ
 Սեճանուն Սարճապետի Գառնիանուն:

Խորհե յարգութեամբ և անձընծայութեամբ մնամ
 Ձեր Սրբութեան
 Ս. Քննախնայարհ ճառար

25 Թեմարի 1851 թ. Կ. Օ. Տէր Եւսեփեանց.

$$P = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \sin^2 x dx = \frac{1}{\pi} \left[-\frac{x}{2} + \frac{\sin 2x}{4} \right]_0^\pi = \frac{1}{\pi} \left(-\frac{\pi}{2} + \frac{\sin 2\pi}{4} \right) = \frac{1}{\pi} \left(-\frac{\pi}{2} + 0 \right) = -\frac{1}{2}$$

Մեկ ասածկի է քննարկ ախտաւն սարեկան փեծած ծեր՝ Ստամբոլ-
քաղաքի մէջ բնակուած՝ շատ հարուստ և սպաս ժնոր, մէկ օր է-
նի բաղադրէ ասած փողոցն է դնում, աւանում է՝ որ Ախալքաղցին
գերեկ ծախում մէկ Հոյ արքիկ կոց քան տարեկան, Կեղեցիկ և ա-
ռայք. փողը տալիս է աւանում է բերում է իւր տուն, և շինում է
իւր կեն Ողորմելի կենը այս հոտած տաճիկէն ո՛չ ինչ փայլաւ-
թիւն չունեցով՝ բայ ՚ի տառապէն և քննի մողութիւնէն, մէկ քանի
ժամանակէն հետ փողը դրել է՝ որ իրոյ համար իւր հասակի փայլաւ,
բարեկամ ճորտ, Բայց որովհետև եկող երթածսներ չկային այն ծեր
տաճկի տունը, կենը մէկ օր յուլիս ստինն երեկոյն կանգնում է
քաղի դռներ, և զրան ձեղքէն մօտիկ է անում անոցոյ պարձողներուն:

և համեմատեալ է մէկուսմէկին. առն քաշէ. Երբոր մութը համեմատ է,
տեմեմում է՝ որ հեռաւից մէկ մարդ է դալիս ծանր ծանր. տաւում է
աշտ, տա իմ հաստ հաւքին և երբ այն մարդը հաւքում է քաշէ
դրան տաւածը, այս կէնը ձեռքը ձգում բռնում է այն մարդոյ հաւքը
և ներսէ քաշում: Բայց ի՞նչ տեսնէ, որ քան զիւր մարդը աւելի
ծեր հոտած հաւքոր է, որ ասի վերայ հաւքի է հանգնում: Իսկոյն
տանում է այս ծերին հաւքառն, այն տեղ խոցում է, որ զիւրը
մէկ հաւքորով դուրս արձակէ: Իսկոյն ձեռք մտնում է մութը տեղը
կէնը գնում է քաշէ դուրս, որ բազմա փորձէ: Սիւս անգամ ես
մէկ մարդու աչք է դնում, յանկարծ ձեռքէն բռնում է ներս է
քաշում. բայց մեծ խղճութեամբ տեսնում է, որ այն աւաղին ծե-
րի հասն է. տանում է հաւքառն Երբոր ծեր մութ տեղը մէկ
զննելու պատահում են, չեն իմանում թէ ի՞նչ տանն այս խղճանց
գլխին եկած փորձանքի անունը ո՞չ ծիծաղելու բան է, ո՞չ բարե-
Աղբոսի կէնը երբոր անգամ գնումէ քաշէ դուրս, այն յուսով,
որ կարելի է թէ գտնէ այս անգամին մէկ լաւ բազմա պատահի:
Բայց ինչ եղաւ. սիրտը, երբ որ տեսաւ թէ այս վերջինը քան զու-
ռազին երկուսն ծեր ու հոտած էր: Սորա ետ տարաւ հաւքառն
կիսելու. դուրս վերջերը փակեց, որ դոցա ճանապարհներու մէկ հաւք
դանն զիւրը:

Յանկարծ մարդը՝ այն ծեր էֆէնտին եկաւ դաշէնտայէն: Ամե-
չեց կեանք անուամբ: Եւէր դաշէն տար ջուրը պատրաստ է: Ամե-
պատահանումէ հրամարէք էֆէնտին՝ պատրաստ է: Եֆէնտին տ-
աւում է. ասի ջուրը հաւքառնի կտուրը, այն տեղ կուգիմ բոլա-
նալ: Ամեչն բարի է. բայց ինչն իրեն տաւում է, այ՛ Լատում քո
տանը բանաւ՝ չնմեր, այսոր ի՞նչ տեղէն մտաւ. եկաւ հաւքառնի
կտուրը լեղնայր: Իսկոյն տանում է ջուրը մեծ կծով դնում է հա-
ւքառնի կտերը և ինքը գնում օտարն բերելու: Եֆէնտին ծանրու-
բարակ որ վեր է ելում կտուրը, յանկարծ տախտակի մէկը փծած
լինելով կոտորում է, կուտը եւտցած ջրով պարկում է ներս հաւա-
բանել մէկ ճրլ ճրլ ձոյն է դալիս տակէն: Եֆէնտին փակեցած
յետ է դնում. գալիս է կէնը տեսնում որ տանն բան աւելի է,
մարդուն հանգստեղով տաւում, ո՞րհնամ ինչի՞ չեա բարեխա գնում, որ
զուր տեղը կուտը կտուրեցի:

Սարգը յաւանատում անում է բազմերը (Քիւնա) գնում է
բարեխա Ամեչ յետեկն քաշէ դուրս փակում է, դալիս է հաւա-
բունի դուռը բաց է անում, տեսնում է՝ որ սղորմի կերք ձերը

տար քան ի տարիս մեռել են, հաճախում էին յէ վհատում. գրա-
նում է երեք հաւ խոր (ծիւթ) այս երեքն եւ ջոկ ջոկ վախճանում
է իրօրի մէջ. մէկը հաւաքուեալն դուրս է բաշում, դնում է բակի
մէկ քննումը, գրում է քաշի բաւար անց է անում, և սպասում
է, որ պահապանի (դէպէ) ձայնը լսէ. Եւր որ պահապանը սկսում
փայտով քարվանդին խփելով զայ, այն կինը պահապանին ներս է
կանչում, և ստում է. դու օր երկրին եւս պահապանը պատահաւ
է տակն. եւ Եւրաքինն էմ. Եւր աղբ եւս Էւր եմ. Բարի է, ու
ում է կինը եւս քեզ մէկ խնդր անիմ, պիտի իմ խնդրս կատա-
րես. իմ մարդս (Էւր) մեռաւ, կարողութիւն չունիմ խնայելու. կը
աղաչեմ. քեզ, որ անեւս տանին մէկ անդ թաղին, դամ քեզ տար
զուտաշ կուտամ. պահապանը որ լսեց ասոր զուտաշի ձայնը ասաց.
Օր է այն յաւանդողին կինը ցոյց տաւից քննումը դրամ միս էր.
պահապանը շարեւ տարաւ:

Երբոր պահապանը այն մէկ մեռելին շարեւ տարաւ, հարազատ
կինը գնաց մեռ մեռելի քերեց և նորա տեղը զրեց. գնաց քաշի
դրան մօտ. Եւր վարք որ սպասեց, տեսաւ. որ պահապանը ուրախ
ուրախ դալիս է. Երբոր եկաւ. պահապանը ներս մտաւ, այն կինը
գնաց տաւ, և ասաց. այս է՞ որ քան էր որ դու որիք, այն մարդ. եւ քեզ
ամէ տար թաղի, դու տարեւս երկի դէն եւ ձգել. անմ քեզին
առաջ եկել է. Եւր պահապանը քննաւ մեռնում թեան մէջ. զան խը
շարեւելով, ասաւ այն մեռելի, շարեւ, և ասանց ձայն հանելու
տարաւ. ուղղակի ծախ ձգեց. և շատելով դարձաւ, որ մեռելը քնն
գնաւ տաւ. Էւր, բայց որքան զարմացաւ, երբոր կինը շարով դան-
կաւորեցաւ պահապանին. այ Է՞ տեսնոյ օրհամ մարդ, քեզ ամի որ
եւս կարողութիւն չունիմ. այն իմ աղաքում հոգի մարդը թաղելու,
դու ինչի՞ համար եւս հետս յանաք անում. Է՞րեւս որ ամ տալի
է, և խաթմանի. կինն, թէ որ պիտի տանին, ասաւ, ասաւ ինչ ու
դիւնս ձեռ մեր աս. Եւր մէկ պահապանը տալով յոգնել էր, բայց
ասան զաւաքի սերը զօրացուց, ասաւ այն մեռելը շարեւ, հապա-
մէկ հայհոյութեանը տարաւ. ծախ անի, ուրեւն մէկ մեռ քոր կը
պեց, և ձգելը ծախ, բայց այն անգամին ուշացաւ. պահապանը. Էւ
զինքը անցաւ, հապա թէ դարձաւ, բայց հեւրով և մեռ շարեւ
թեան. Երբոր պահապանը ներս մտաւ, կինը հարցուց. ինչի՞ եւ
պիտիս ներգաղթում. պահապանը ասաց. մեռ յարմարեման. անցիկ պա-
րան եւս չէի հաւատում, որ այն ասանկամ մերը յեւ էր դաւանում.
այն կրտսէր անգամը որ տարայ, շուտ սրտախեղի և գնդիս էի, ան

մոյսս ար անխելաց ծնունդս քննեալ վառած, ահա ողորմեայն (Էկզիկէ) ձեռնն ցալիս է, քննալի մէկ կողացոյ երեսին մտիկ տուի, տեսնեմ որ ծիծաղելով հոգեպարտ ձայնով խոց անելով գալիս է. ստանում ձեռիս փնջալը, մէկ բանի դրոյ գլխին աւ փորին տամ, պահեցնեմ, չարեմ, տանեմ ծալի արք, անաղս փորեմ, քննեմ մէջը Թ. դամ. մէկ մտիկ տրաւ Լատաւոյ սկսցին համար Թի է բնի, որ մեռելը քննեալ վառէ ու ման գաց Կնք որ լեցոյ ոյս բանը, խելցն իմացաւ, որ ոյս չորրորդ մեռելը իւր է քննալին է. ձգցի կարեց, և ասաց այն որահաղորմեմ. ես ես քեզ ելի պատում. այսուհետեւ դու ես իմ մարդիս, ներս արի

174 C

Եւ յարդ՝ պատգ շատ քրնկայս Դեփակր
 Բառաստեան հով ժամանակն անցաւ զիւր
 Բըկակըր ծովն ծոցքն ծագեցաւ
 Չերմու լէխը Զորն ու դաշտը փրստեցաւ
 Դեփեմկըրը Ժող աղտերը դնալին,
 Յորն, Կարն՝ գերանդխով հընձեցին,
 Բաւրձ կապեցին, բարդ բարդեցին դաշտումը,
 Եւստան հանդիլ կանխնկաւ հովումը

Բ. 1 մարդ մի քանի քանակ ըստ իմից,
 Գնալից հասկի, Գնալից իմ անդամ հասկի,
 Բնակ հոգի հոգիները որոնք արարածից,
 Զուգար հոգիներ մի քանակ ըստ իմից:

Իսրաէլէրէ կտակ', Բարդգէ Բարդէ', առն'ն օրի
Հանդըստացիւր, երբ քո հաճնէրէ կտտարի.
Ինչ' գերանդիւ' կտե՛ն ուստէն քո տանը:
Ի՞նչ իրկիւտն կը սրտաւատեմ' սէրս'իւր.

Այ մարդ՝ հեղե՛ք ինչ որ այսօր քննեցօր,
Այբրդ մէկ բանց, տես թէ ո՛րչափ ուշացա՞ր,
Սէր դրանին վաղ անդհադաւ կամուրջէն,
Ասղ լուսել է մեր դիւրը ձայնելէն:

Ի՞նչ ես պատկել, ի՞նչ ես քննել՝ սիրահան,
Այնդանկան շողը հասաւ մեր դրամն
Ի՞նչ ծաւանար՝ ժամանակդ խնայէ՛,
Այն պիտի մեզ բարբ ձմեռը կերակրէ:

Ուսմանը Գործունէան

Յայտարարութիւն

Այս Կաթնայի իւր զանազան համար ինն գրելի արդ, պարտէ շնորհել Այս
բաւ Լրագրին իսկ Կաթնայի իւր զանազան համար մէկ Կաթնայի արձան:

Եւնէ Կիւ իւր արարագործ Կիւնէ իսկ Կաթնայի Լրագրին, իսկ Կաթնայի մէկ
Կաթնայի արձան:

Այսպիսով Կաթնայի իւր զանազան համար իսկ Կաթնայի Լրագրին, իսկ Կաթնայի մէկ
Կաթնայի արձան:

Տպարանի Կաթնայի Լրագրին, իսկ Կաթնայի մէկ Կաթնայի արձան:
Կաթնայի Լրագրին, իսկ Կաթնայի մէկ Կաթնայի արձան:
Կաթնայի Լրագրին, իսկ Կաթնայի մէկ Կաթնայի արձան:

ՏՖԽԻՍ.

Печатать предполагается

Тяжелее. Февраля 17 го. 1851 года.

Ценсоръ Свѣщенника І. Орбели.

Խմբագրի Կաթնայի Լրագրին Տ. Գաթնայի Գործունէան:

Ի Տպարանի Տեղան Գաթնայի Լրագրին: